

свещенноинокъ отъ хилиандарския монастырь на Света-Гора (Атонъ). Презъ 1762 год. той написалъ една словено-българска история за народа, за царйове-тѣ, за български-тѣ светци и за всички-тѣ български работи, па тръгналъ съ нея низъ Българско и давалъ я на хора-та да я преписватъ; по такъвъ начинъ тая история се разпространила между българския народъ; тя била първия потикъ къмъ възраждане-то. Същоврѣменно отецъ Паисий проповѣдвалъ противъ гръцко-то духовенство и подбуждалъ българе-тѣ да го гонятъ, защото вършило работи несжобразни съ черковни-тѣ закони и не отваряло за народа български училища; той осжждалъ и ония българе, които учили дѣца-та си да пишжтъ и да четжтъ гръцки, а не български. Най-сѣтне Христаки Павловичъ отъ града Дупница поизмѣнилъ тая история и прѣзъ 1844 год. я напечаталъ съ заглавие: Царственникъ, или история болгарская, която учи отъ гдѣ сж болгаре произишли, како сж кралевествовали, како се царствovali и како царство свое погубили и подъ иго подпаднали. Единъ отъ ревностни-тѣ послѣдователи на отца Паисия за възраждане-то на българския народъ билъ попъ Стойко Владиславовъ отъ Котелъ. Откакъ се поминала сжпруга та му, слѣдъ много скитания низъ България, попъ Стойко пристигналъ въ единъ отъ тжрновски-тѣ монастыре, въ който живѣлъ доста врѣме. Той знаялъ добръ гръцкия и писменния старо-български езикъ и билъ много даровитъ човѣкъ; поради примѣрно-то му поведение и богуугодниа му животъ, всѣкой го почиталъ и уважавалъ. Попъ Стойко се понравилъ и на тжрновския митрополитъ, който прѣзъ 1794 год. го ржкоположилъ за епископъ въ Враца, подъ име Софроний. Въ млади-тѣ си години, като простъ свещеникъ, той училъ дѣца-та да четжтъ и пишжтъ български, а напоконъ като владика, проповѣдвалъ Слово-то Божие на еднородци-тѣ си. А когато видинский паша Пазвантоглу опустошилъ епархия-та му, въ 1803 год. Софроний напустналъ България и отишжлъ въ Влашко, у Букурещъ, гдѣто се поминжлъ прѣзъ 1815 год. Послѣдни-тѣ дни на живота си Софроний посветилъ за въздигание на българска-та книжнина. Освѣнъ други-тѣ негови сжчинения и преводи, отъ които повечето сж обнародвани, той е издалъ и проповѣди, които вревель отъ гръцки на български и които и до-сега народъ-тѣ чете съ присжрдце.